

Nordic Lichen Flora, vol. 3

species. In 2002, shade-tolerant forest species constituted the largest group for the first time. In the upper tree layer *Fraxinus excelsior* had become the most important species in 2002, at the expense of *Quercus robur* and *Ulmus glabra*. In the herb layer, mean plot species richness decreased until 1969 but remained stable thereafter. However, the former dominant species *Mercurialis perennis* declined markedly between 1976 and 2002. After release from a historical regime of livestock grazing and irregular cuttings, the predicted steady-state community dominated by *Ulmus* and *Mercurialis* only prevailed for a few decades before Dutch elm disease and invasion by the slug *Arion lusitanicus* initiated a successional change. We conclude that unexpected events can play a decisive role in forest dynamics and strongly interact with more gradual autogenic changes of forest structure and composition.

Jörg Brunet är växtekolog och forskare vid institutionen för sydsvensk skogsvetenskap på SLU i Alnarp. Hans forskning kretsar främst kring de sydsvenska ädellövskogarnas ekologi och historia. Jörg bor i

Dalby och tar ofta en runda i Söderskogen.

Adress: Inst. f. sydsvensk skogsvetenskap, SLU, Box 49, 230 53 Alnarp

E-post: jorg.brunet@ess.slu.se

Goddert von Oheimb är växtekolog och forskare vid institutionen för ekologi och miljökemi, Lüneburgs universitet i Tyskland. Han studerar bland annat skogsdynamik i naturskogsreservat och viltets påverkan på

skogsvegetationen.

Adress: Inst. für Ökologie und Umweltchemie, Universität Lüneburg, Scharnhorststr. 1, D-21335 Lüneburg, Tyskland

Äntligen är den tredje volymen av *Nordic Lichen Flora* klar!

Denna volym behandlar lavsläkten som innehåller cyanobakterier (blågrönalger). Dit räknas bland annat Pannariaceae och Peltigeraceae. Ett stort antal andra, mindre kända släkten har nu också fått en värdefull bearbetning tack vare Per Magnus Jørgensens stora insats. Andra författare är Orvo Vitikainen (bl.a. Peltigeraceae) och Tor Tønsberg. Som i tidigare band presenteras utbredningskartor och färgbilder till alla arter. En nyhet är den CD som följer med där bilderna kan studeras i stort format, något som förhoppningsvis skall vara till ytterligare hjälp vid identifiering av de små, svarta och svårbestämda arterna.

Den nya volymen är alltså den tredje i serien där den första behandlar knappåslavarna i vid bemärkelse samt har inledande kapitel om bland annat växtplatser, biogeografi och luftföroreningar. Volym 2 behandlar familjen Physciaceae med bland annat rönnlavar *Buellia*, rosettlavar *Physcia* och kranlavar *Phaeophyscia*.

Nordic Lichen Flora är avsedd att bli en komplett flora över alla kända lavararter i Norden. Initiativtagare och huvudansvarig är Nordic Lichen Society. Kommande volymer planeras innehålla *Cladonia* (renlavar och bägarlavar), Parmeliaceae och Teloschistaceae (bl.a. orangelavar *Caloplaca* och vägglavar *Xanthoria*).

De cirka 2 500 lavararterna i Norden är tänkta att rymmas i sammanlagt omkring 12 volymer.

✿ ROLAND MOBERG

Nordic Lichen Flora, Volume 3

Ahti, T. m.fl. 2007.

Utgiven av Evolutionsmuseet, Uppsala universitet. 219 sidor. ISBN 978-91-85221-14-1. Pris: 225 kr (volym 1 kostar 165 kr och vol. 2 195 kr). Beställs från SBF:s kansli (tel. 018-471 28 91, barbro.beck-friis@sbf.c.se).